

ÄLSKAR UNIFORM. Roya Khorshidi ångrar inte sitt val att bli kriminalvårdare. Och på Högsboanstalten gillar hon att det är ordning och reda. – Och så älskar jag uniformer, säger hon och skrattar.

Bild: ANDERS HOGFREN

Rebellen blev en stolt vårdare

Som ung var hon familjens svarta får. Numera uppskattar hon ordning och reda. Möt Roya Khorshidi, kriminalvårdare på Högsboanstalten, med spännande bakgrund.

Mitt i samhället innanför meterhöga stängsel ligger Högsboanstalten. Här avtjänar ett 80-tal män sina straff; de flesta dömda för narkotikarelaterade brott. Säkerheten är hög. Området är kameraövervakat och besökaren måste passera dubbla grindar för att slutligen bli insläppt i en vaktkur.

Här tar Roya Khorshidi emot, klädd i mörkblå byxor och stickad tröja med kriminalvårdens guldbemblem på ärmen. Hon börjar med att visa Akvariet, där personalen samlas varje morgon för överläm-

ning av ny information. Vi tittar in i konstlokalen, men passerar verkstaden där klienterna arbetar med möbelrestaurering och montering.

INNANFÖR MURARNA

Artikelserie del 3 av 5
Tidigare artiklar: 4/2 och 5/2

Roya visar ett obebott bostadsrum, innan vi slutligen går igenom det stora allrummet med biljardbord och teve. Från det närbelägna köket känns en matdoft, obekant vilken.

– Matlagningen är en del av klienternas sociala träning, liksom att göra budget och handla från centralförrådet, förklarar Roya och bjuder på kaffe i en grön mugg.

HON HAR ARBETAT här i snart två år, men en aktiv vårdare blev hon först efter att ha gått Kriminalvårdens internutbildning. Där lärde hon sig hur man jobbar med klienter som har speciella behov och vikten av att ha rätt information om dem, för att bäst kunna hjälpa till. En viktig funktion är att lyssna. Många klien-

ter har stora problem, men vill inte prata och Roya försöker bryta deras tystnad genom att vara personlig och skoja lite med dem.

– Men ibland händer det att jag inte får kontakt hur mycket jag än försöker och då känner jag mig hjälplös, säger hon.

Hennes arbetsuppgifter består bland annat i att öppna bostadsrum och hälsa på de intagna, dela ut medicin, transportera klienter till och från sysselsättning och promenader, visitera bostadsrum samt delta i möten.

ROYA ÄR KONTAKTMAN till två klienter, vilket innebär att hon är den som de ska vända sig till med sina frågor. Det är viktigt att vinna deras tillit redan från start för att kunna bygga en bra relation, vilket inte alltid är så lätt.

– De flesta är tuffa i början, eftersom de blivit sårade så många gånger. Men de mjuknar ofta sen.

Det är mänskligt att tycka synd om en klient som har det svårt. Men som kriminalvårdare måste Roya vara ärlig och rakt på sak mot klienten så att han förstår sin situation.

– Vi gör vårt arbete och förväntar oss inte att klienterna ska vara tacksamma. Som människa skulle jag vilja göra mer, men min profes-

sionella roll hindrar mig och det känns tungt. Ibland undrar jag hur det går, men så länge de inte kommer tillbaka har det gått bra, hoppas jag.

ROYA VÄXTE UPP med en storsyster och två äldre bröder i en välbärgad familj i Teheran. Pappan bestämde precis allt; något som Roya inte kunde acceptera.

– Jag var familjens rebell, säger hon.

Roya hade två val som kvinna i Iran; att antingen utbilda sig till lärare eller bli hemmafru. Hon ville ingetdera och började därför i hemlighet planera att lämna landet. En av hennes bröder läste medicin i Ankara och Roya berättade i förtroende för honom att hon ville flytta dit efter gymnasiet för att studera. Hon skolkade från skolan, mutade till sig ett pass och gjorde inträdesprovet till högskolan i Ankara.

– Jag skrev min brors adress på ansökningshandlingarna och när han fick resultatet, som var jättebra, ringde han hem och ville prata med mig.

Mamman stod bredvid medan Roya försökte hålla masken. Först efter att ha sålt sina guldsmycken och köpt flygbiljett för pengarna avslöjade hon sin plan. Som väntat

Roya Khorshidi

Ålder: 49

Yrke: Kri-

minalvård-

dare, som

behärskar

fyra språk;

persiska,

azerbajdz-

janska, tur-

kiska och

svenska

Bor: Västra

Frölunda

Familj: Två vuxna döttrar

Intressen: Litteratur, bio, teater

och resor. "Jag träffar gärna

mina vänner och dansar persisk

dans med dem"

blev föräldrarna mycket upprörda, men Roya gav sig ändå av för att studera internationell ekonomi. Pappan kom snart efter för att hämta hem sin dotter, men familjens goda vänner lyckades få honom på andra tankar, med motiveringen att flera ministrar gått på Royas fina skola. – Han förstod till slut att jag

hade ett mål i livet och stöttade mig ekonomiskt under de fyra år utbildningen tog, säger Roya.

Under studietiden fick hon kontakt med en gammal barndomsvän som hon varit kär i. De gifte sig och bosatte sig i Sverige 1988. Paret fick två döttrar och drev länge en familjerestaurang innan de skildes åt.

– Vi hade utvecklats åt olika håll och hade olika värderingar kring kvinnans roll i samhället.

NÄR ROYA 2006 började studera sociologi insåg hon att hon ville jobba med människor. Hon arbetade med ensamkommande flyktingbarn och var lekmanövervakare, innan hon bestämde sig för att bli kriminalvårdare.

Roya ser inga problem med att som kvinna jobba på en manlig anstalt, tvärtom.

– Vi har en lugnande effekt på de manliga klienterna. De visar nästan mer respekt mot oss.

Roya är stolt över sitt arbete och tycker att hon gör en viktig samhällsinsats.

– Det här landet har gett mig så mycket och jag är glad över att få ge lite tillbaka.

INGEMO ORSTADIUS

031-62 40 00 namn@gp.se